

6.1.3 Ympäristöterveyspalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: ympäristöterveysjohtaja Kaisa Hartikainen

Toiminta-ajatus

Tulosalue vastaa kunnan viranomaiselle määrättyjen ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamisesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kunnissa (Kaavi, Lapinlahti, Rautavaara, Siilinjärvi ja Tuusniemi). Lisäksi hoidetaan Kuopion kaupungin eläinlääkintähuollon tehtäviä Kuopion ja Siilinjärven välisen ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Ympäristöterveyspalveluiden tarkoituksena on turvata lainsäädännön vaatimusten mukainen suunnitelmallinen, säännöllinen, laadukas, terveyshaittoja ja -vaaroja sekä kuluttajien taloudellisia tappioita ehkäisevä paikalliseen riskinarvioon ja valtakunnalliseen valvontaohjelmaan perustuva ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoito. Tähän sisältyy myös laadukas ja tarkoituksenmukainen kunnallinen eläinlääkintähuolto sekä eläinlääkäripäivystys. Yhteistoiminta-alueella turvataan koko ympäristöterveydenhuollon riittävien palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista sekä avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnassa keskitytään hyödyntämään tehokkaasti olemassa olevia resursseja ja kehittämään toimintaa työjärjestelyiden sekä priorisoinnin kautta. Erityisesti tiimityöskentelyä halutaan edelleen kehittää.

Eläinlääkäreiden sijaisia pyritään saamaan tarpeen mukaan, tällä hetkellä sijaiten saatavuus on ollut parempaa kuin pitkään aikaan. Saatavuus voi vaihdella nopeastikin ja kaikkiin nopeisiin sijaisuuksiin ei aina löydy tekijää.

Nykyisen hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäviin ei ole tulossa muutoksia kuluvalle hallituskaudella. Tämän linjauksen mukaan ympäristöterveyspalvelut ovat edelleen säilymässä osana kuntien lakisääteisiä tehtäviä, eikä niitä aikaisemman näkemyksen mukaan olla ainakaan toistaiseksi siirtämässä hyvinvointialueen tehtäviin.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki tulee voimaan vuoden 2026 alussa ja sen käyttöönotto toteutetaan 1.1.2026. Kokemuksia ja uuden lain tuomia tuloja kunnille seurataan vuoden 2026 aikana.

Talous

Vuoden 2026 talousarvion kustannusten jako perustuu tuotteistukseen eläinlääkintähuollon osalta (kustannuspaikka 5610). Terveysvalvonnan osalta kustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun ja valvontakohteiden edellyttämän työpanoksen perusteella.

Talouden hoitaminen on ollut tulosalueella tiukahkoa ja sama suuntaus pidetään myös vuosina 2026–2028.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Toiminnan sisäisessä valvonnassa noudatetaan Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjetta. Ympäristöterveysjohtaja vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta. Tulosvastuullisia ja oikeudellisesti vastuullisia ovat ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri.

Talousarvion toteutuminen raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja kolmesti vuodessa kunnanvaltuustolle. Ympäristöterveyslautakunta raportoi toiminnasta sopimuskunnille kolmesti

vuodessa. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon toiminnan toteutumisesta raportoidaan vuosittain Ruokavirastolle sekä uudelle Lupa- ja valvontavirastolle.

Toiminnan laillisuutta valvotaan päivittäisessä työssä mm. laskujen hyväksymisen yhteydessä sekä saattamalla ympäristöterveydenhuollon toimialalta tehtyt viranhaltijapäätökset ympäristöterveyslautakunnan tietoon.

Ympäristöterveyspalvelujen riskien kartoitus ja riskienhallinta on päivitetty terveystalvovnonnan ja eläinlääkintähuollon osalta 2024 ja ne päivitetään jatkossa vuosittain. Mikäli ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri havaitsevat seikkoja, jotka vaarantavat toiminnan tuloksellisuuden, laillisuuden tai kunnan omaisuuden tai voimavarojen käytön, niihin puututaan välittömästi.

Kuntastrategian 2026 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Ympäristöterveyspalvelut-tulosalueen toiminta perustuu kuntastrategian arvoihin ja tavoitteisiin, jotka ovat mm. viihtyisä elinympäristö, terveyden edistäminen ja osaava ja innostunut henkilöstö.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö		30	31	31	31
Vanhuuseläketapahtumat		1	0	0	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit		0	1	0	0

Tavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riski-arvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Helposti tavoitettavat eläinlääkintäpalvelut Tarkastukset, ilmoitusten vastaanottaminen, hyväksymispäätökset Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontatyö	Asiakaspalaute Asiakasmäärät Käyntimäärät Tarkastusmäärät	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saatavuus.
HYVINVOIVA ARKI			
2.5. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	Elintarvikkeisiin, talous- ja uimaveteen sekä sisäilmaan liittyvien terveyshaittojen ennaltaehkäisy ja selvittäminen ympäristöterveydenhuollon valvonnan ja neuvonnan keinoin Tupakka- ja nikotiinituotteiden	Mahdollisten häiriötilanteiden nopea selvittäminen Valvontaa ja neuvontaa pystytään	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saatavuus.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
	myynnin valvonta, tupakointikiellot	toteuttamaan suunnitellusti	
2.5. Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Rakennetaan toimiva yhteistyö Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa	Ruokamyrkytystyöryhmien toiminnan turvaaminen ja tietojen päivittäminen hyvinvointialueen kanssa	Saumatonta yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa ei saada toimimaan

Informatiiviset tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet	TP 2024	TA2025	TA 2026
Tuotantotavoitteet			
Terveysvalvonta -tulosyksikön nettomenot €/asukas Siilinjärvi	8,8	10,2	10,2
Eläinlääkintähuolto-tulosyksikön 5610 kustannuspaikan nettomenot Siilinjärvi			
€/asukas	11,3	13,5	13,1
€/nautaeläin	43,5	52,1	52,4
Eläinlääkintähuolto-tulosyksikön 5610 KP nettomenot			
€/yhteistoiminta-alueen asukas	17,1	19,3	19,6
€/nautaeläin	34,9	39,4	40,7
Ympäristöterveyspalveluiden terveysvalvonta -tulosyksikön nettomenot €/yhteistoiminta-alueen asukas	10,9	11,7	11,7
Eläinlääkintähuolto-tulosyksikön 5610 KP nettomenot			
€ / Kuopio asukas	5,6	6,6	6,5
€ / nautaeläin	27,3	32,3	32,7

Arvioidut suoritemäärät kunnittain TA 2026

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2024	TA 2025 **	TA 2026
Eläinlääkärikäyntien määrä kunnittain			
Kaavi , suurelaimet	128	152	157
Pienelaimet	531	571	553
kunnantarkastukset	2	2	2
terveydenhuoltokäynnit	8	13	11
nautaeläintilat	25	25	22
Lapinlahti , suurelaimet	734	587	824

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2024	TA 2025 **	TA 2026
Eläinlääkärikäyntien määrä kunnittain			
Pieneläimet	1232	1056	1145
kunnantarkastukset	33	32	36
terveydenhuoltokäynnit	51	45	50
nautaeläintilat*	89	89	83
Rautavaara, suureläimet	88	91	94
Pieneläimet	256	235	247
kunnantarkastukset	0	3	3
terveydenhuoltokäynnit	18	12	14
nautaeläintilat*	17	17	13
Siilinjärvi, suureläimet	760	808	847
Pieneläimet	1349	1624	1538
kunnantarkastukset	14	12	11
terveydenhuoltokäynnit	38	23	27
nautaeläintilat*	45	45	38
Tuusniemi, suureläimet	122	90	118
Pieneläimet	322	319	329
kunnantarkastukset	3	2	6
terveydenhuoltokäynnit	2	4	3
nautaeläintilat*	18	18	16
Kuopio, suureläimet	2492	2584	2867
Pieneläimet	2482	2721	2682
kunnantarkastukset	42	33	26
terveydenhuoltokäynnit	197	181	184
nautaeläintilat*	222	222	207

*TA 2025: Luke tilasto vuosi 2024 / 26.9.2025

** Talousarvion laadinnassa siirryttiin käyttämään kolmen edellisen vuoden toteuman keskiarvoja yksittäisten vuosien välillä olevan vaihtelun tasaamiseksi.

Keskeiset talouden muutokset

Vuoden 2026 talousarvion kokonaisuudessa ei tule merkittäviä muutoksia vuoden 2025 talousarvioon verrattuna.